

COUNCIL CONSEIL
OF EUROPE DE L'EUROPE

**Objašnjenja
uz revidiranu Socijalnu povelju
i Dopunski protokol iz 1995. godine
koji predviđa sistem kolektivnih žalbi**

Vijeća Europe

*(Bosnian version – Council of Europe official languages: French, English –
Explanatory report to the revised European Social Charter and Explanatory
report to the 1995 Protocol providing for a system of collective complaints)*

Objašnjenja uz revidiranu Evropsku socijalnu povelju

Uvod

1. Dana 5. XI 1990. godine, u Rimu je održana Neformalna ministarska konferencija o ljudskim pravima. Jedna od razmatranih tema je bila Evropska socijalna povelja, i kao rezultat toga je Ministarski komitet Vijeća Evrope pozvano da poduzme potrebne korake da bi se što prije mogla poduzeti detaljna studija uloge, sadržaja i djelovanja Evropske socijalne povelje.

2. Na njihovom 449. sastanku (novembar-decembar 1990. godine), Zamjenici ministara su odlučili da odobre sazivanje ad hoc komiteta, odnosno Komiteta o Evropskoj socijalnoj povelji (Charte-Rel). U okviru njegovog opisa poslova, Komitet je dobio instrukcije da podnosi prijedloge

za unaprjeđenje djelotvornosti Evropske socijalne povelje, i posebno djelovanja njenog nadzornog mehanizma.

3. Komitet je bio sastavljen od eksperata koje je imenovala svaka zemlja članica. Sastancima komiteta su prisustvovali, bez prava glasa, predstavnici Parlamentarne skupštine, Međunarodne organizacije rada, Evropske konfederacije sindikata i Saveza industrijskih i konfederacija poslodavaca u Evropi. Komitet neovisnih eksperata i Vladin komitet o Evropskoj socijalnoj povelji su također bili uključeni u njegov rad, zajedno sa nekoliko drugih komiteta Vijeća Evrope.

4. Na svom dvanaestom sastanku (10-14 oktobar 1994), Charte-Rel komitet je usvojio revidiranu Socijalnu povelju i odlučio da je podnese Ministarskom komitetu na usvajanje.

5. Nakon obavljenih konzultacija sa Komitetom neovisnih eksperata i Parlamentarnom skupštinom, Ministarski komitet je usvojio tekst Revidirane Evropske povelje 3. aprila 1996. godine, i otvorio ju za potpisivanje 3. maja 1996. godine.

6. U skladu sa praksom Vijeća Evrope, ova objašnjenja nemaju obavezujući vrijednost, i priređena su isključivo sa ciljem pružanja objašnjenja sadržaja revidirane Povelje. Ministarski komitet je odobrio njihovo objavljivanje kada je usvojio Revidiranu Socijalnu povelju.

7. Od samog početka, cilj je bio da amandmani na tekst Povelje ne bi smjeli značiti smanjenje nivoa zaštite u njoj predviđen. Također je dogovoreno da će reforma uvažiti razvoj socijalnih i ekonomskih prava, odraženih u drugim međunarodnim instrumentima i zakonodavstvu zemalja članica, kao i socijalne probleme koji nisu pokriveni drugim važećim međunarodnim instrumentima. Dalje, svi predloženi amandmani su imali biti pripremljeni imajući na umu potrebu osiguranja jednakog tretmana muškaraca i žena.

8. Revidirana Evropska socijalna povelja uzima u obzir razvoj radnog prava i socijalnih politika nakon što je Povelja napisana 1961. Revidirana povelja je sveobuhvatna međunarodna povelja, koja okuplja u jedinstvenom instrumentu sva

prava garantirana Poveljom i Dopunskim protokolom iz 1988. godine, zajedno sa amandmanima na ova prava i nova prava usvojena na Charte-Rel komitetu.

Ovaj instrument je pisan tako da bude samostalan, ali uz isti nadzorni mehanizam kao i Povelja. On nije u sukobu sa Poveljom, nego mu je namjera da je na kraju zamijeni.

9. Revidirana Povelja predstavlja Dio I i II na isti način kako su prikazani u Povelji i Dopunskom protokolu iz 1988. godine, dodajući nova prava na kraju svakog dijela. Ovakva se prezentacija smatrala pogodnijom, pošto je imala tu prednost da je već poznata, da se tako izbjegavala konfuzija sa izvornim tekstovima i postojećom sudskom praksom, i olakšavala se prezentacija nacionalnih izvještaja. Ovo će također omogućiti dodavanje novih prava u budućnosti, bez mijenjanja strukture teksta.

10. Revidirana Evropska socijalna povelja ne predviđa odstupanje od prethodne Povelje. Međutim, ukoliko Zemlja ugovornica prihvaća odredbe Revidirane povelje, odgovarajuće odredbe prve Povelje i Protokola uz nju se prestaju primjenjivati na tu zemlju. Na ovaj način, zemlje nisu istovremeno obavezane preuzetim obavezama na različitim razinama.

11. Terminologija korištena u Revidiranoj povelji je u skladu sa modelom završnih klauzula koje je usvojio Ministarski komitet 1981. godine, posebno u pogledu termina "Strane ugovornice", koji je u Povelji zamijenjen sa "Strane".

Dio I

12. Ovaj dio odgovara Dijelu I Povelje. Slično kao ovaj Dio I, sadrži opće navode prava i principa koji iskazuju cilj politike Strana, i svaka tačka Dijela I odgovara Članku Dijela II koji nosi isti broj.

13. Kao što je to slučaj sa Poveljom, Dio I sadrži izjavu političke prirode koja se mora usvojiti u cjelini, bez obzira da li su odgovarajuće odredbe Dijela II prihvaćene ili ne.

14. Formulacija tačaka 8, 15 i 17 je usklađena sa revidiranim Člancima 8, 15 i 17. Amandmani na Članke 2, 3, 7, 10, 11, 12 i 19 nisu iziskivali nikakve izmjene Dijela I.

15. Tačke 20 do 23 su preuzete iz Dopunskog protokola na Povelju iz 1988. godine, i nisu mijenjani amandmanima.

16. Tačke 24 do 31 odgovaraju novim Člancima sadržanim u revidiranoj Povelji.

Dio II

17. Dio II sadrži ekonomska i socijalna prava predviđena Revidiranom Evropskom socijalnom poveljom. Jednako kao što je to slučaj sa Poveljom, ova se prava mogu prihvaćati selektivno, uz uvažavanje minimalnog obaveznog broja prihvaćenih prava (vidi Članak A dalje u tekstu).

18. Pošto ne postoje Objašnjenja uz Povelju, smatralo se pogodnijim ne objašnjavati prava sadržana u Dijelu II Revidirane povelje. Stoga će se spominjati samo razlike u odnosu na Povelju, kao i nove odredbe koje su navedene.

19. Članci 1 do 19 reproduciraju tekst odgovarajućih Članaka iz Povelje, uz slijedeće razlike:

Članak 1 – Pravo na rad

20. Bez amandmana.

Članak 2 – Pravo na pravične uvjete rada

21. Usvojeni su amandmani na dva stava (stavovi 3 i 4), dok su drugi stavovi neizmijenjeni:

Stav 3

22. Ova odredba predviđa povećanje godišnjeg odmora, sa dvije sedmice predviđene Poveljom, na četiri sedmice.

Stav 4

23. Ova odredba, koja u Povelji predviđa dopunski plaćeni odmor ili skraćeno radno vrijeme za radnike koji rade u opasnim ili nezdravim zanimanjima, dopunjen je amandmanima tako da odražava sadašnje politike čiji je cilj eliminiranje rizika kojemu su radnici izloženi. Ideja je da se dodatni plaćeni odmor odnosno skraćeno radno vrijeme predviđa samo kada nije moguće eliminirati odnosno dovoljno smanjiti rizike koje sa sobom nose opasna ili nezdrava zanimanja. Ova se odredba treba smatrati dodatkom na revidirani Članak 3, koji naglašava prevenciju nezgoda na radu.

24. Dodana su dva nova stava:

Stav 6

25. Obaveza Strana prema ovom stavu je da se pobrinu da radnici budu informirani o najvažnijim aspektima svog ugovora odnosno radnog odnosa.

26. “Najvažniji aspekti” ugovora odnosno radnog odnosa o kojima će se informirati radnici nisu specificirani u ovoj odredbi. Međutim, referenca o tome koji bi bili minimalni zahtjevi u ovom smislu se može naći u Direktivi Evropske zajednice (91/533) o obavezi poslodavca da informira zaposlenike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor odnosno radni odnos (Članak 2). U principu, odredba se odnosi na sve radnike, ali dodatak predviđa mogućnost postojanja dva izuzetka, naime Strane mogu predvidjeti da se odredbe neće odnositi na radnike čiji je ugovor o radu napravljen za vrlo kratki vremenski period, odnosno one čiji je ugovor odnosno radni odnos povremene ili specifične prirode, pod uvjetom da je to opravdano objektivnim razmatranjem.

Stav 7

27. Opće priznanje činjenice da rad noću stavlja posebna ograničenja na radnike, i muškarce i žene, dovela je do uključivanja ovog stava u Revidiranu povelju. Dalje, dok Članak 8, Stav 4.a Povelje predviđa da zapošljavanje žena-radnika uopće na noćnom radu na industrijskim poslovima treba regulirati, odgovarajuća odredba Revidirane povelje štiti žene samo u slučaju materinstva. Ostale žene, koje su ranije bile zaštićene Člankom 8, Stav 4.a Povelje se stoga sada štite Člankom 2, Stav 7 Revidirane povelje, pod istim uvjetima kao i muškarci, a u skladu sa principom jednakosti. Ipak, potrebno je podvući da nova odredba ne iziskuje postojanje odredbi.

28. Ova odredba ne daje definiciju rada po noći, koja se ima definirati domaćim zakonodavstvom ili praksom.

Članak 3 – Pravo na sigurne i zdrave uvjete rada

29. Ovaj Članak sadrži dva nova stava (stavovi 1 i 4) i dva stava (stavovi 2 i 3) koja, skupa sa novom preambulom Članka odgovaraju, respektivno, Članku 3, stavovi 1 i 3 Povelje i Članku 3, stavovi 2 i 3 Povelje.

30. Zahtjev za vođenje konzultacija sa organizacijama poslodavaca i radnika, koji je sadržan u Članku 3, stav 3 Povelje, uključen je u preambulu Članka 3 Revidirane povelje, i stoga se primjenjuje na četiri stava sadržana u Članku 3 ovog instrumenta.

Stav 1

31. Ovaj stav obavezuje Strane da formuliraju, primjenjuju i periodično revidiraju koherentnu nacionalnu politiku o profesionalnoj sigurnosti, profesionalnom zdravlju i radnoj okolini. On naglašava da će cilj ove politike biti da unaprijedi profesionalnu sigurnost i zdravlje, i da spriječi nezgode i ozljede zdravlja, *između ostalog*, minimizirajući rizike.

Stav 2

32. Ovaj stav odgovara Članku 3, stavovi 1 i 3 Povelje.

Stav 3

33. Ovaj stav odgovara Članku 3, stavovi 2 i 3 Povelje.

Stav 4

34. Ova odredba predviđa da će sve Strane promovirati progresivan razvitak usluga zdravstvene zaštite na radu za sve radnike, čija će funkcija u suštini biti preventivna i savjetodavna.

35. Termini "službe zaštite na radu" obuhvaćaju francuski koncept "médecine du travail" (medicine rada).

36. U dodatku se predviđa da će u smislu ove odredbe, funkcija, organizacija i uvjeti djelovanja službi zaštite na radu biti utvrđene domaćim zakonima ili propisima, kolektivnim sporazumima, ili na drugi način, u skladu sa uvjetima u pojedinoj zemlji.

Članak 4 – Pravo na pravičnu naknadu

37. Bez amandmana.

Članak 5 – Pravo na organiziranje

38. Bez amandmana.

Članak 6 – Pravo na kolektivno pregovaranje

39. Bez amandmana.

Članak 7 – Pravo djece i mladih na zaštitu

40. Amandmani su usvojeni na tri stava (stavovi 2, 4 i 7), dok ostali ostaju nepromijenjeni:

Stav 2

41. Minimalna starost koju propisuje ova odredba kao uvjet za primanje na rad u propisanoj profesiji koja se smatra opasnom ili nezdravom, a koja nije navedena u Povelji, u Revidiranoj povelji se specificira kao starost od 18 godina. Ova je odredba inspirirana Direktivom Vijeća Evropske zajednice 94/33 o zaštiti mladih osoba na radu.

Stav 4

42. Minimalna starosna granica predviđena ovom odredbom za reguliranje radnog vremena je podignuta na 18 godina u odnosu na 16, kako je predviđala Povelja.

Stav 7

43. Dužina plaćenog godišnjeg odmora za mlade radnike je povećana sa tri sedmice, koliko je predviđala Povelja, na četiri sedmice.

Članak 8 – Pravo zaposlenih žena na zaštitu materinstva

44. Da bi uzeo u obzir princip jednakosti, ovaj članak, koji odgovara članku 8 Povelje, modificiran je tako da zaštiti žene isključivo u slučaju materinstva. Ovo je rezultat, između ostalog, promjena u naslovu i u uvodnoj rečenici. Kako je navedeno u naslovu, ova odredba se primjenjuje samo na zaposlene žene.

45. Izmijenjena su tri stava (1, 2 i 4), dok stav 3 ostaje nepromijenjen:

Stav 1

46. U odnosu na Povelju, trajanje porodiljskog odnosa je povećano sa dvanaest na četrnaest tjedana.

Stav 2

47. Ova odredba revidirane Povelje produžuje minimalni period zaštite od otpuštanja trudnih žena u usporedbi sa odgovarajućom odredbom Povelje. Period teče od vremena kada žena obavijesti svog poslodavca o tome da je trudna, do kraja njenog porodiljskog dopusta.

48. Postoje određeni izuzeci zaštite od otpuštanja u ovom periodu. Ovi izuzeci su uključeni u dodatak na ovu odredbu. Oni obuhvaćaju, između ostalog, slučajeve ozbiljnog kršenja pravila ponašanja, slučajeve u kojima poduzeće prestaje postojati, i slučajeve u kojima istekne rok predviđen ugovorom o radu. Ovi izuzeci odgovaraju praksi Komiteta neovisnih eksperata.

Stav 4

49. Ovaj stav mijenja članak 8, stav 4.a Povelje. Osnovna ideja koja leži iza toga, a koja je preuzeta iz MOR-ove Konvencije Br. 171 (rad noću) iz 1990. godine i iz Direktive Evropske zajednice 92/85 o uvođenju mjera za opticanje unaprjeđenja sigurnosti i zdravlja na radu za zaposlene trudnice i porodilje ili žene koje doje, je da su propisi o zapošljavanju žena na radu noću potrebni samo u slučaju materinstva. Stoga je restriktivniji od Članka 8, stav 4.a Povelje, koja se odnosi na propise o radu noću za žene općenito, ali istovremeno, širi je u svojem obimu pošto se ne ograničava samo na žene zaposlene u industriji. Članak 2, stav 7, daje zaštitu i ženama i muškarcima koji rade noću.

50. Definicija žena radnika obuhvaćenih ovom odredbom inspirirana je Direktivom Evropske zajednice 92/85. "Trudnica" u ovom kontekstu označava trudne radnice koje informiraju svog poslodavca o svom stanju, u skladu sa domaćim zakonodavstvom i/ili praksom. "Porodilje" označavaju žene koje su nedavno rodile, u skladu sa značenjem u domaćem zakonodavstvu i/ili domaćom praksom, i koje informiraju svog poslodavca o svom stanju u skladu sa tim zakonima i/ili praksom. I na kraju, "žene koje doje svoju djecu" odnosi se na radnice koje doje u okviru značenja domaćeg zakonodavstva i/ili domaće prakse, i koje informiraju svog poslodavca o svom stanju u skladu sa tim zakonima i/ili praksom.

Stav 5

51. Ovaj stav, koji predstavlja amandman na Članak 8, stav 4.b Povelje, ograničava zabranu rada žena u podzemnom rudarstvu i na svim drugim poslovima

koji su nepogodni za slučaj materinstva iz razloga što su opasne, nezdrave i teške prirode, u skladu sa prethodnim stavom. U njemu se od Strana zahtjeva da poduzmu odgovarajuće mjere u cilju zaštite prava rada odnosnih žena. Pod tim se podrazumijeva da se tim radnicama treba dati mogućnost transfera na odgovarajući posao, ili da odobre odsustvo sa posla ukoliko taj transfer nije moguć, uz isplatu plaće ili druge odgovarajuće naknade i bez gubitka statusa, položaja, ili mogućnosti unaprjeđenja.

Članak 9 – Pravo na stručno usmjeravanje

52. Bez amandmana.

Članak 10 – Pravo na stručnu obuku

53. Dodan je jedan stav (stav 4); drugi stavovi su ostali nepromijenjeni, pa je stav 4 Povelje postao stav 5 revidirane Povelje.

Stav 4

54. Ideja koja se nalazi u pozadini ovog novog stava, koji je dodan u Članku 10, je da je neophodno usvojiti "posebne" mjere za prekvalifikaciju i reintegraciju osoba koje su dugo bez posla, pošto su njihove mogućnosti ponovnog uključivanja na tržište rada posebno ograničene.

Članak 11 – Pravo na zaštitu zdravlja

55. Izmijenjen je jedan stav (stav 3); ostali stavovi ostaju nepromijenjeni:

Stav 3

56. Ovaj stav odgovara Članku 11, stav 3 Povelje, uz dodatak riječi "i nezgoda". Ono što se od Strana očekuje jeste da slijede politiku sprječavanja nezgoda, ali svaka država će imati mogućnost da odlučuje o vlastitim mjerama koje će voditi ka tom cilju.

Članak 12 – Pravo na socijalnu zaštitu

57. Usvojena je izmjena amandmana (stav 2); ostali amandmani ostaju nepromijenjeni:

Stav 2

58. U ovom stavu je dana referenca na Evropski kodeks socijalne zaštite. Razlika između MOR-ove Konvencije br. 102 i Evropskog kodeksa socijalne zaštite se odnose na minimalne zahtjeve u odnosu na to koliko dijelova se mora usvojiti da bi se ovi instrumenti ratificirali (tri za Konvenciju; šest za Kodeks). Ratifikacija revidiranog Kodeksa iziskuje viši standard socijalne zaštite nego što se traži za ratifikaciju MOR-ove Konvencije Br. 102.

59. Autori teksta smatraju da se u obzir treba uzeti Evropski kodeks socijalne zaštite (revidiran) u odnosu na Članak 12, stav 3.

Članak 13 – Pravo na socijalnu i medicinsku pomoć

60. Bez amandmana.

Članak 14 – Pravo na beneficije od službi socijalne zaštite

61. Bez amandmana.

Članak 15 – Pravo osoba sa onesposobljenjima na neovisnost, socijalnu integraciju i uključenost u život zajednice

62. Usvojen je amandman na Članak 15.

63. Zaštita osoba sa onesposobljenjem predviđena ovim Člankom je proširena u odnosu na zaštitu predviđenu Člankom 15 Povelje pošto se više ne primjenjuje samo na stručnu rehabilitaciju, nego na pravo osoba sa onesposobljenjem na neovisnu socijalnu integraciju, osobnu autonomiju i uključenost u život zajednice općenito. Riječi “efektivno korištenje prava na neovisnost” sadržane u uvodnoj rečenici na ovu odredbu impliciraju, između ostalog, da osobe sa onesposobljenjima trebaju imati pravo na neovisan život.

64. U skladu sa ovom odredbom, Strane moraju imati za cilj da razviju koherentnu politiku za ljude sa onesposobljenjima. Ova odredba usvaja moderan pristup tome na koji način će se izvršiti zaštita osoba sa onesposobljenjem, na primjer, predviđanjem da se usmjeravanje, obrazovanje i stručnu obuku imaju pružiti kad je god to moguće u okviru općih shema, umjesto u specijaliziranim institucijama, što predstavlja pristup koji odgovara pristupu Preporuke Br. R (92) 6 Ministarskog komiteta Vijeća Evrope. On ne samo da predviđa mogućnost, nego u velikoj mjeri obavezuje

65. Podrazumijeva se da termin “zaštićeno zaposlenje” iz stava 2 također obuhvaća radne kooperative.

Članak 16 – Pravo obitelji na socijalnu, pravnu i ekonomsku zaštitu

66. Tekst samog Članka nije mijenjan, mada, pošto zaštita predviđena Člankom 17 za “majke” nije zadržan u novoj verziji Članka 17. koji postoji u revidiranoj Povelji, Članak 16. ovog drugog instrumenta će sada obuhvatiti i ovu grupu. Mora se ukazati na to da “majke” o kojima se ovdje radi mogu biti samohrani roditelji, ali mogu

također živjeti u paru. Zaštita se posebno odnosi na žene koje nisu obuhvaćene Člankom 8 i/ili koje nisu obuhvaćene nikakvom shemom socijalne zaštite koja pruža potrebnu financijsku pomoć za vrijeme razumnog perioda prije i nakon poroda, kao i adekvatnu medicinsku pomoć za vrijeme poroda.

67. Revidirana povelja sadrži izjavu u dodatku na ovu odredbu, čiji je rezultat da zaštita koja se njome pruža također obuhvaća obitelji sa jednim roditeljem.

Članak 17 – Pravo djece i mladih na socijalnu, pravnu i ekonomsku zaštitu

68. Članak 17 je izmijenjen.

69. Dok je opća zaštita djece u ovoj Povelji sadržana u Članku 7, koji se gotovo isključivo odnosi na zaštitu djece na radu, ovaj Članak revidirane Povelje nudi zaštitu djeci i mladima izvan konteksta rada i bavi se posebnim potrebama koje slijede iz njihove osjetljivosti.

70. Ova odredba štiti djecu, bez obzira na faktore kao što su njihov status po rođenju i bračni status njihovih roditelja. U potvrdu prakse Komiteta neovisnih eksperata, u skladu sa kojim su određena prava kao što su prava djece na naslijeđe obuhvaćena Člankom 17 Povelje, u njegovom naslovu je dodana riječ "pravnu".

71. Dodatak na Članak 17 definira obim odredbe u smislu da ona obuhvaća sve osobe mlađe od 18 godina, osim kada se po zakonu koji se odnosi na punoljetstvo djece stječe ranije. Ova odredba obuhvaća ovu djecu, uz uvažavanje drugih specifičnih odredbi predviđenih Poveljom, posebno Člankom 7.

Stav 1

72. Riječi "roditelji" u stavu 1.a se trebaju razumjeti tako da obuhvaćaju i zakonske staratelje i druge pojedince koji su zakonski odgovorni za dijete.

Stav 2

73. U skladu sa ovim stavom, djeca i mladi imaju pravo na korištenje besplatnog osnovnog i srednjeg obrazovanja, što ne implicira da imaju pravo da koriste ovo pravo, na primjer, u privatnim školama.

74. Iz dodatka slijedi da ovaj stav ne implicira obavezu pružanja obaveznog obrazovanja do dobi od 18 godina. Razlog zbog kojeg se ne spominje obavezno obrazovanje u samom stavu je taj da je u nekim zemljama obavezno samo osnovno obrazovanje, dok je u drugim obavezno i srednje obrazovanje.

Članak 18 – Pravo na zapošljavanje u zanimanju koje donosi dobit na teritoriju drugih Strana ugovornica

75. Bez amandmana.

Članak 19 – Pravo radnika-migranata i njihovih obitelji na zaštitu i pomoć

76. Stavovi 1 do 10 nisu mijenjani.

Stav 6

77. Izmijenjen je samo dodatak na stav 6, koji daje definiciju termina "obitelj stranog radnika" u odnosu na dodatak odgovarajuće odredbe Povelje. Umjesto da obuhvati suprugu radnika-migranta, sada obuhvaća supružnika radnika-migranta, bilo da je to suprug ili supruga. Dalje, dodatak sada predviđa i da su nevjenčana djeca radnika-migranata također obuhvaćana ukoliko se smatraju maloljetnim u zemlji-domaćinu, i ukoliko zavise od radnika-migranta. Ovaj amandman je dodan pošto je starost u kojoj se postaje punoljetan 18 godina u većini Zemalja ugovornica, dok Povelja predviđa starosnu granicu od 21 godinu za dolazak djece radnika-migranata. Riječ "najmanje" je zadržana, kako bi ukazala da države mogu odlučiti da prošire značenje obitelji radnika-migranta.

78. Dodana su dva nova stava:

Stav 11

79. Ovaj stav se smatra važnim u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu radnika-migranata i kao garancija njihovih prava u ostalim aspektima koji se odnose na rad, kao i omogućavanja njihove integracije i integracije njihovih obitelji.

Stav 12

80. Razlozi za ovaj stav je značaj koji za djecu radnika-migranata ima održavanje njihovog kulturnog i jezičnog naslijeđa, između ostalog, u cilju da im se pruži mogućnost reintegracije ukoliko i kada se radnik-migrant vrati kući.

81. Članci 20 do 23 odgovaraju odredbama Članaka 1 do 4 Dopunskog protokola iz 1988. godine. Stavovi 2, 3 i 4 Članka 1, stav 2 Članka 2 i stav 2 Članka 3 su prebačeni u dodatak iz razloga harmonizacije. Ova izmjena ne utječe na narav i obim pravnih obaveza prihvaćenih u skladu sa ovim odredbama.

82. Objašnjenja uz Dopunski protokol iz 1988. ostaje relevantan.

83. Članci 24 do 31 predstavljaju nove odredbe koje garantiraju slijedeća prava:

Članak 24 – Pravo na zaštitu u slučaju raskida radnog odnosa

84. Ova odredba, koja se mora prihvatiti u svojoj cjelini, daje dva opća principa:

- a. pravo na neotpuštanje bez opravdanih osnova;
- b. pravo na adekvatnu naknadu ili druge mjere u slučaju nepravičnog otpuštanja.

85. Ona dalje uspostavlja pravo radnika koji smatra da su njegova prava iz stava a. ugrožena na žalbu u cilju dobivanja, ukoliko se utvrdi opravdanom, prava iz stava b.

86. Ova je odredba inspirirana MOR-ovom Konvencijom Br. 158 (Raskid radnog odnosa) iz 1982. godine. Što se tiče prirode nepristranog tijela spomenutog u zadnjem stavu Članka, referenca se odnosi na Članak 8 MOR-ove Konvencije.

87. Dodatak pojašnjava termine “raskid radnog odnosa” i “otpušten”, koji označava raskid radnog odnosa na inicijativu poslodavca.

88. Drugi stav dodatka se bavi obimom *ratione personae* ove odredbe. On omogućava Stranama da isključe određene kategorije zaposlenih osoba iz njegovog obuhvata.

89. Treći stav dodatka sadrži listu neopravdanih osnova, koja nije konačna; za raskid radnog odnosa.

90. Četvrti stav dodatka pojašnjava da će naknada, odnosno druge mjere u slučaju raskida radnog odnosa bez opravdanih razloga biti utvrđena domaćim zakonima odnosno propisima, kolektivnim ugovorima ili drugim odgovarajućim sredstvima u nacionalnim uvjetima.

Članak 25 – Pravo radnika na zaštitu njihovih potraživanja u slučaju nesolventnosti njihovog poslodavca

91. Ova odredba je inspirirana MOR-ovom Konvencijom Br. 173 (Zaštita potraživanja radnika (Nesolventnost poslodavca)) iz 1992 i Direktivom Evropske zajednice 80/987 o približavanju zakona zemalja članica koje se odnose na zaštitu zaposlenika u slučaju nesolventnosti njihovog poslodavca. U njoj se iskazuju opća načela prava radnika na zaštitu njihovih potraživanja u slučaju nesolventnosti njihovog poslodavca.

92. Ona predviđa ne samo mogućnost postojanja garantne institucije, nego i svih drugih oblika zaštite. Mogućnost kombiniranja postojanja privilegija i organizacije koja će garantirati isplatu plaća ovom odredbom nije isključena. U stvari, sama garantna institucija osigurava zaštitu radnika pošto osigurava isplatu dužnih plaća, pod uvjetom da je njihova vrijednost veća od sredstava poduzeća. Uspostava takve institucije, koja bi preuzela prava radnika kojima je unaprijed izvršila isplatu, je savršeno kompatibilna sa sistemom privilegija.

93. Prvi stav dodatka propisuje da određene kategorije radnika mogu biti isključene iz razloga posebne vrste svog radnog odnosa. Odnosni radnici su posebno javni zaposlenici i menadžeri u manjim poduzećima.

94. Drugi stav dodatka navodi da se termin “nesolventnost” mora odrediti domaćim zakonom i praksom. Podrazumijeva se da ovaj termin obuhvaća situacije u kojima je u odnosu na sredstva poslodavca pokrenut postupak sa ciljem kolektivne naknade njegovih kreditora, ali se može primjenjivati i na druge situacije kada se potraživanja radnika ne mogu zadovoljiti iz razloga financijske situacije poslodavca, na primjer, kada se za iznos sredstava poslodavaca priznalo da je nedovoljan da opravda otvaranje postupka nesolventnosti.

95. Treći stav dodatka navodi minimalne uvjete u kojima će potraživanja biti zaštićena. “Ostali oblici plaćenog odsustva” spomenuti u pod-stavu c imaju isto značenje kao i u MOR-ovoj Konvenciji.

96. I na kraju, četvrti stav dodatka predviđa da domaći zakoni odnosno propisi mogu ograničiti zaštitu potraživanja radnika na neki propisani iznos, koji, međutim, mora biti na socijalno prihvatljivom nivou.

Članak 26 – Pravo na dostojanstvo na radu

97. Svrha ovog Članka je da garantira radnicima pravo na dostojanstvo na radu i u vezi sa radom. On naglašava unaprjeđenje svijesti i prevencije seksualnog ugrožavanje i viktimizacije, ali ne zahtjeva od Strana da osiguraju zaštitu od takvog ponašanja. Pored toga, iz dodatka slijedi da Strane ne trebaju usvajati zakone. Međutim, od njih se očekuje da poduzmu “sve odgovarajuće mjere” da zaštite radnike.

98. Dva stava Članka se mogu usvajati odvojeno.

Stav 1

99. Ovaj se stav bavi isključivo seksualnim ugrožavanjem, koje se može definirati kao neželjeno ponašanje seksualne prirode, ili drugo ponašanje zasnovano na spolu kojim se ugrožava dostojanstvo radnika, uključujući ponašanje nadređenih i kolega.

Stav 2

100. Ovaj stav se odnosi na oblike viktimizirajućeg ponašanja koji pogađaju pravo na dostojanstvo na radu (viktimizacija, definirana kao nasilničko ponašanje) osim seksualnog ugrožavanja i definirana je u tekstu same odredbe. Definicija je preuzeta iz postojećih domaćih propisa koji se bave ovim problemom i obuhvaća opetovano prijekorno ili izrazito negativno i uvredljivo ponašanje nadređenih i kolega, koje pogađa dostojanstvo radnika na radnom mjestu ili u vezi sa poslom. Jedan primjer kojim bi se ovo moglo ilustrirati bi bio kad je radnik iz razloga nenaklonosti od strane poslodavca odnosno svojih kolega sistematski isključen iz rasprava koje se odnose na organizaciju rada, na koje su njegovi kolege pozvani da učestvuju. Drugi primjer bi mogao biti kada se radniku ne daju ured ili dužnosti koje odgovaraju njegovom nivou i funkciji iz sličnih razloga.

101. Dodatak definira da ovaj stav ne obuhvaća seksualno ugrožavanje.

Članak 27 – Pravo radnika sa obiteljskim obavezama na jednake mogućnosti i jednak tretman

102. Ova odredba predviđa jednakost mogućnosti i tretmana za radnike sa obiteljskim obavezama. Inspirirana je MOR-ovom Konvencijom Br. 156 (Radnici sa obiteljskim obavezama) iz 1981., kao i Preporukom Br. 165 (Radnici sa obiteljskim obavezama) iz 1981. god.

103. Dodatak na ovaj Članak daje definiciju muškaraca i žena koji se smatraju radnicima sa obiteljskim obavezama. Definicija termina "ovisna djeca" i "drugi članovi uže obitelji koji nesumnjivo trebaju njihovu skrb i potporu" navodi se u domaćem zakonodavstvu.

Stav 1

104. Termin "odgovarajući" u ovom stavu označava pogodne nacionalne uvjete i mogućnosti.

105. Pod-stav b odgovara Članku 4, stav b MOR-ove Konvencije.

Članak 28 – Pravo radničkih predstavnika na zaštitu u poduzeću i na dodjelu sredstava

106. Ova odredba revidirane Povelje ima za cilj zaštitu radničkih predstavnika u poduzeću, jedne skupine koja nije obuhvaćena Člankom 5, osim jada je predstavnik istovremeno i predstavnik sindikata. Odredba je inspirirana MOR-ovom Konvencijom Br. 135 (Radnički predstavnici) iz 1971. godine.

107. Definicija termina "radnički predstavnici" je dana u dodatku na ovaj Članak, prema kojoj se podrazumijeva da se radi o osobama koje su priznate kao takve u skladu sa domaćim zakonom ili praksom. Ova definicija se zasniva na definiciji iz dodatka na Članke 21 i 22. Podrazumijeva se da domaće zakonodavstvo ili praksa mogu predvidjeti da su radnički predstavnici izabrani predstavnici, ili delegati sindikata.

108. Pod-stav b ovog Članka, koji odgovara Članku 2 MOR-ove Konvencije, predviđa da će se radničkim predstavnicima omogućiti korištenje sredstava koja će im omogućiti izvršavanje njihovih funkcija. Jedino ograničenje u kontekstu revidirane Povelje je da će se povesti računa o sistemu industrijskih odnosa u zemlji, i o potrebama, veličini i sposobnostima odnosnog poduzeća. Primjeri sredstava koja će se odobriti radničkim predstavnicima se nalaze u MOR-ovoj Preporuci Br. 143 (Radnički predstavnici) iz 1971. godine.

Članak 29 – Pravo na informacije i konzultacije u procedurama kolektivnog otpuštanja

109. U okviru ovog Članka, Strane preuzimaju obavezu da osiguraju da poslodavci informiraju i konzultiraju radničke predstavnike prije kolektivnog otpuštanja. Kod pisanja ovog Članka, Komitet je razmotrio Direktivu Evropske zajednice 92/56 iz 1992., kojom se mijenja Direktiva 75/129 o približavanju zakona zemalja članica koje se odnose na kolektivna otpuštanja, kao i Konvenciju MOR-a Br. 158 (Raskid radnog odnosa) iz 1982. godine. Informacije i konzultacije će se odnositi na mogućnosti izbjegavanja kolektivnog otpuštanja, ograničavanje ili ublažavanje njegovih posljedica. Korištenje socijalnih mjera kojima se predviđa pomoć u preraspodjeli ili

prekvalifikaciji odnosnih radnika je spomenuta kao primjer načina ublažavanja posljedica kolektivnog otpuštanja.

110. Podrazumijeva se da korištenje socijalnih mjera u ovom kontekstu nije isključiva odgovornost poslodavca.

111. Definicija termina “radnički predstavnik” dana je u dodatku na ovaj Članak, gdje su oni definirani kao osobe priznate kao radnički predstavnici u skladu sa domaćim zakonom i praksom. Ova definicija je zasnovana na definiciji iz dodatka na Članke 21 i 22.

Članak 30 – Pravo na zaštitu od siromaštva i socijalne isključenosti

112. Ovaj Članak predviđa cjelovit i koordiniran pristup, sa mjerama ublažavanja siromaštva i socijalne isključenosti kao suštinskim i izričitim ciljem. Također predviđa da mjere koje odgovaraju ovom pristupu treba revidirati i prilagođivati novonastalim situacijama.

113. Cilj ovog Članka nije da se ponavljaju pravosudni aspekti zaštite, koji su obuhvaćeni drugim Člancima revidirane Povelje, mada Strane, naravno, mogu dati referencu na informacije dostavljene u odnosu na druge odbore kada podnose izvještaj o ovoj odredbi.

114. Termin “siromaštvo” u ovom kontekstu obuhvaća osobe koje se nađu u različitim situacijama, koje se kreću od ozbiljnog siromaštva, koje može trajati nekoliko generacija, do privremenih situacija koje donose rizik od siromaštva. Termin “socijalna isključenosti” se odnosi na osobe koje se nađu u položaju ekstremnog siromaštva preko akumulacije ugroženosti, koji trpe degradirajuću situaciju ili dešavanja ili isključenosti, čija su prava na beneficije možda istekla prije puno vremena ili iz razloga spleta okolnosti. Socijalna isključenosti također pogađa, ili riskira da pogađa osobe koje, mada nisu siromašne, nemaju mogućnost korištenja određenih prava ili usluga kao posljedica dugotrajne bolesti, raspada njihove obitelji, nasilja, oslobađanja iz zatvora ili marginalnog ponašanja, koje je posljedica, na primjer, alkoholizma ili ovisnosti o drogama.

115. Mora se napomenuti da ovaj Članak ne spominje izričito garanciju minimalnih resursa. Razlog je taj što je ta zaštita već predviđena Člankom 13 revidirane Povelje i obuhvaćena ovim Člankom tamo gdje se u stavu daje referenca na “efektivan pristup (...) socijalnoj pomoći”.

116. Jedna od obaveza propisanih Člankom 30 je i serija mjera koje mogu, ali ne moraju implicirati financijske beneficije, i koje se odnose i na osobe u situacijama isključenosti, i osobe koje su izložene riziku da se nađu u takvoj situaciji. Zemlje koje preuzmu ovu obavezu se potiču da ograniče financijske beneficije na one koji se ne mogu pomoći vlastitim sredstvima.

117. Pregled mehanizama iz stava b ovog Članak je općeg karaktera, i svaka Strana će odlučiti kako ih treba organizirati, u zavisnosti od uvjeta koji u njoj postoje. Ovaj pregled može, da bi mjere navedene u odredbi bile djelotvorne, uključivati konzultacije sa socijalnim partnerima i raznim drugim organizacijama, uključujući organizacije koje predstavljaju osobe koje se nađu u situaciji siromaštva ili socijalne isključenosti.

Članak 31 – Pravo na stanovanje

118. Da bi se osiguralo pravo na stanovanje, ova odredba obavezuje Strane da poduzmu mjere, koliko je moguće, čiji je cilj da se progresivno eliminira situacija beskućništva, unaprijedi mogućnost nalaženja smještaja odgovarajućeg standarda, i cijena smještaja učini dostupnima onima koji ne raspolažu adekvatnim resursima. Pod smještajem “odgovarajućeg standarda” podrazumijeva se smještaj koji je prihvatljivog standarda u pogledu zdravstvenih uvjeta. Definicija termina “ne raspolažu adekvatnim resursima” dana je u Članku 13.

119. Na nadležnim organima svake države će biti da odluče, na nacionalnom nivou, o tome što će se smatrati odgovarajućim standardima stanovanja.

Dio III

Članak A – Preuzimanje obaveza

120. Članak A, koji se odnosi na preuzimanje obaveza, slijedi isti model kao odgovarajuća odredba, odnosno Članak 20 Povelje.

121. Jednako kako je to slučaj sa Poveljom, stav 1.a obavezuje države da se smatraju obavezanim svim ciljevima iskazanim u Dijelu I.

122. Stav 1.b utvrđuje koja je to najvažnija jezgra Revidirane povelje, koju sačinjavaju Članci 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 i 20. U odnosu na Povelju, dodana su dva nova Članka 7 i 20, uvažavajući njihov poseban značaj.

123. Kao posljedica toga, broj Članaka koji čine najvažniju jezgru, i koje moraju usvojiti Strane, povećan je na šest.

124. Slijedom prijedloga organizacija koje zastupaju rukovodstvo i radnike, Komitet je izvorno planirao da proglasi Članke 5 i 6 revidirane Povelje obaveznim. Ovo bi značilo da niti jedna država ne bi mogla ratificirati revidiranu Povelju, a da ne prihvati obaveze iz ove dvije odredbe. Ovo je bilo motivirano posebnim i temeljnim značajem koji su ove dvije odredbe uvijek imale za zaštitu ekonomskih i socijalnih prava. Međutim, Komitet je ipak na kraju odlučio da ne učini usvajanje Članaka 5 i 6 obaveznim, kako ne bi odstupio od postojeće fleksibilnosti ovog pravnog instrumenta, koji je u cjelini konstruiran na osnovi *à la carte*. Komitet je također smatrao da bi proglašenje usvajanja Članaka 5 i 6 obaveznim moglo usporiti ratifikaciju revidirane Povelje. Stoga je odlučeno da se to ne učini, sa ciljem omogućavanja više država da usvoje nove i izmijenjene odredbe revidirane Povelje. Međutim, zemlje koje ratificiraju revidiranu Povelju, moraju poduzeti sve moguće korake da bi usvojile Članke 5 i 6 što je brže moguće.

125. Stav 1.c se odnosi na odgovarajuću odredbu Članka 20 Povelje. Njime se utvrđuje minimalni broj članaka odnosno stavova koje neka zemlja mora usvojiti kod ratifikacije revidirane Povelje. Komitet je smatrao da je bolje da se održi isti razmjer između minimalnog broja odredbi koje se moraju usvojiti i ukupnog broja odredbi sadržanih u revidiranoj Povelji. U skladu s tim, odlučio je da države moraju usvojiti najmanje šesnaest Članaka, umjesto ranijih deset, odnosno šezdeset tri stava, umjesto ranijih četrdeset pet.

126. Stavovi 2, 3 i 4 Članka A ponavljaju, mutatis mutandis, odgovarajuće odredbe Socijalne povelje.

Članak B – Veze sa Evropskom socijalnom poveljom i Dopunskim protokolom iz 1988. godine

127. Cilj stava 1 Članka B je da osigura da obaveze koje zemlje preuzmu u skladu sa Poveljom budu zamijenjene obavezama koje su prihvatile u skladu sa revidiranom Poveljom, nakon ratifikacije ove druge. U praksi to znači da, u odnosu na zemlje koje su ratificirale revidiranu Povelju, Dijelovi I i II ove druge će zamijeniti Dijelove I i II Povelje. Iz razloga jasnosti i pravne sigurnosti, od suštinske je važnosti da zemlje ne budu obavezane sa dva seta materijalnih odredbi, od kojih se neke mogu razlikovati kao posljedica revizije same Povelje.

128. Stav 2 ima još jednu specifičnu svrhu, naime, da osigura da kada države ratificiraju revidiranu Povelju, ne odriču se implicitno određenih odredbi Povelje. Države koje usvoje više od minimalnog broja odredbi određenog Člankom 20 Povelje mogu biti podložne iskušenju da, kada ratificiraju revidiranu Povelju, ne budu obavezane određenim odredbama revidirane Povelje koje odgovaraju odredbama Povelje koje su ranije usvojili. To se, na primjer, može odnositi na odredbe za koje nadzorna tijela odnosnih zemalja smatraju da ih se ne pridržava. Naravno, uvijek postoji mogućnost da se države odreknu određenih odredbi Povelje, u skladu sa njenim relevantnim odredbama, prije ratificiranja revidirane Povelje. Međutim, to odricanje mora biti eksplicitno, a ne implicitno.

129. U tu svrhu, dodatak na Članak B, stav 2 specificira koje odredbe Revidirane povelje odgovaraju odredbama Povelje. Termin "odgovaraju" se ovdje koristi u značenju "zamjenjuju". Općenito govoreći, svaki Članak revidirane Povelje odgovara Članku sa istim brojem u Povelji. Međutim, postoje određeni izuzeci, koji su navedeni u dodatku. Dodatak specificira koje se obaveze nove Povelje moraju usvojiti da bi se ispoštovao princip "odgovaranja" iskazan u stavu 2. Što se tiče Protokola, Članci 20, 21, 22 i 23 revidirane Povelje odgovaraju Člancima 1, 2, 3 i 4 Protokola.

Dio IV

Članak C – Nadzor poštivanja preuzetih obaveza sadržanih u ovoj Povelji

130. S obzirom da će dvije Povelje koegzistirati, barem u prijelaznom periodu, priređivači revidirane Povelje su smatrali da je od suštinskog značaja da ova dva pravna instrumenta budu predmet supervizije na isti način. Kao posljedica toga, nisu željeli stvarati posebni mehanizam supervizije za revidiranu Povelju, i umjesto toga, jednostavno su u Članku C naveli da će obaveze preuzete u skladu sa revidiranom Poveljom biti predmet istog postupka supervizije kao i odredbe predviđene Poveljom.

131. Dalje, ova odredba je otvorene prirode, i procedura supervizije će stoga biti ista kao procedura koja se primjenjuje na Povelju u bilo kojem trenutku. Kad su ovo odlučivali, priređivači revidirane Povelje su željeli usvojiti neutralan stav kada se radi o Turinskom protokolu kojim se mehanizam supervizije Povelje dopunjava. U svjetlu rezervacija određenih država, i teškoća vezanih za usvajanje nove procedure supervizije predviđene ovim Protokolom, odlučili su da se revidirana Povelja ne treba miješati u ovo pitanje. Kao posljedica toga, dok Turinski protokol ne stupi na snagu, revidirana Povelja će koristiti mehanizam supervizije koji se odnosi na Povelju, a nakon što stupi na snagu, koristit će novi postupak supervizije. Osim toga, pošto su države koje ratificiraju revidiranu Povelju još uvijek Strane ugovornice Povelje, Turinski protokol će stupiti na snagu tek kada ga ratificiraju svih dvadeset država koje su trenutno potpisnice Povelje. Revidirana Povelja stoga nema utjecaja na broj ili ratifikacije potrebne za stupanje na snagu Turinskog protokola.

Članak D - Kolektivne žalbe

132. Komitet je smatrao potrebnim da u revidiranu Povelju uključi odredbu koja predviđa da bi država koja je ratificirala Dopunski protokol, koji predviđa sistem kolektivnih žalbi, prije nego što je ratificirala revidiranu Povelju, trebala biti obavezna usvojiti superviziju svojih obaveza iz revidirane Povelje u skladu sa procedurom predviđenom Protokolom. Važno je da ratifikacija revidirane Povelje ne bi u praksi trebala dovesti do odricanja Protokola o kolektivnim žalbama. Pored toga, s obzirom da su preuzete obaveze Strana iz Dijelova I i II Povelje zamijenjene obavezama iz revidirane povelje, bilo bi logično da država koja je ratificirala Protokol o kolektivnim žalbama prihvati da te žalbe obuhvate obaveze koje prihvate u okviru revidirane Povelje.

133. Namjera Stava 2 je da omogući državama koje ratificiraju revidiranu Povelju prije nego što ratificiraju Protokol o kolektivnim žalbama da pristanu da budu obavezane ovim drugim putem deklaracije. Osnovna svrha ove odredbe je da se spriječi da države trebaju podnijeti preveliki broj pravnih instrumenata na ratifikaciju od strane njihovih nacionalnih parlamenata. U cilju postizanja pojednostavljenja, država se stoga može proglasiti obavezanom Protokolom o kolektivnim žalbama kada ratificira revidiranu Povelju.

134. Očito je, međutim, da se odredbe stava 2 mogu primjenjivati tek pošto Protokol o kolektivnim žalbama stupi na snagu.

Dio V

Članak E – Nediskriminacija

135. Ovaj novi Članak revidirane Povelje potvrđuje praksu Komiteta neovisnih eksperata u odnosu na Povelju, to jest, da se klauzula o nediskriminaciji iz preambule Povelje primjenjuje na sve odredbe Povelje. U skladu s tim, revidirana Povelja ne dopušta diskriminaciju ni po kom od osnova navedenih u ovom Članku kada se radi o bilo kojem pravu predviđenom ovim instrumentom.

136. Ovaj Članak je zasnovan na Članku 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima, koja sadrži šire navođenje osnova nego preambula ove Povelje. Osnove navedene u ovom Članku su iste one navedene u preambuli na Povelju, uz dodatak nekih osnova navedenih u Konvenciji. Međutim, u odnosu na neke od ovih drugih osnova, Komitet neovisnih eksperata je već naveo u svojoj praksi da primjenjuju prava garantirana Poveljom. Riječi “kao što” koje su sadržane u ovoj odredbi ukazuju na to da je popis osnova na kojima diskriminacija nije dopuštena nije iscrpan. Podrazumijeva se da ova odredba zabranjuje, između ostalog, odbijanje zapošljavanja žena zbog trudnoće. Također predviđa i nediskriminaciju u mogućnosti korištenja zdravstvene skrbi. Ovo su tek dva primjera. Dodatak na novi Članak predviđa da se različit tretman zasnovan na objektivnom i razumnom opravdanju neće smatrati diskriminatornim. Objektivno i razumno opravdanje može biti, npr., zahtjev da je osoba određene starosti, ili da raspolaže određenim mogućnostima za korištenje određenih oblika obrazovanja. Dok nacionalno porijeklo ne predstavlja prihvatljivu osnovu za diskriminaciju, uvjet posjedovanja određenog državljanstva može biti prihvatljiv u određenim okolnostima, na primjer, pravo na zapošljavanje u odbrambenim snagama ili civilnoj odbrani.

137. Pored toga, podrazumijeva se da se ova odredba ne smije tumačiti tako da proširuje obim *ratione personae* iz revidirane Povelje, koji je definiran u dodatku na taj instrument, i koji uključuje strance samo u mjeri u kojoj se radi o državljanima drugih Strana ugovornica koji zakonito borave ili redovno rade na teritoriju dotične Strane.

Članci F – Derogacija u doba ratnog stanja ili izvanrednog stanja

G – Ograničenja

H – Odnosi između Povelje i domaćeg prava ili međunarodnih sporazuma

138. Ova tri članka odgovaraju, *mutatis mutandis*, odredbama Članaka 30, 31 i 32 Dijela V Povelje.

Članak I – Implementacija preuzetih obaveza

139. Uzor za ovu odredbu je Članak 7 Dopunskog protokola na Povelju iz 1988. godine. Prvi stav predviđa da se, uvažavajući metode implementacije predviđene u člancima 1 do 31 Dijela II revidirane Povelje, ova odredba može primjenjivati na bilo koji od načina navedenih u tom stavu. Ovakva formulacija je odabrana da se ne bi mijesao u praksu Komiteta neovisnih eksperata, prema kojoj su određeni oblici implementacije, kao što je zakon, postavljen kao zahtjev. Riječ “će” ukazuje na to da odabrana metoda mora biti djelotvorna.

140. Drugi stav predviđa da se, u odnosu na u njemu pobrojane odredbe, preuzete obaveze koje slijede iz tih odredbi smatraju ispunjenima sve dok se primjenjuju na veliku većinu odnosnih radnika. Ovaj stav sadrži sve odredbe uključene u Članak 33 Povelje i Članak 7, stav 2 Dopunskog protokola uz Povelju, uz dodatak Članka 2, stav 7, revidirane Povelje.

Članak J – Amandmani

141. Zapažajući da Članak 36 Povelje nikada nije bio korišten, između ostalog, i zato što je bio vrlo restriktivan, Komitet je želio uvesti amandman u revidiranu Povelju, koji bi omogućio naknadni razvoj povelje. Ova je odredba zasnovana na tekstovima koje Vijeće Evrope već koristi za druge evropske povelje.

142. U skladu sa stavom 2, sve amandmane će razmatrati Vladin komitet prije nego što ih podnese na usvajanje Ministarskom komiteti, nakon konzultacija sa Parlamentarnom skupštinom. Ministarski komitet će odluke donositi dvotrećinskom vještinom; nakon usvajanja od strane Ministarskog komiteta, tekst će se dostaviti na usvajanje Stranama ugovornicama.

143. Ukoliko se amandman odnosi na Dijelove I ili II revidirane Povelje, on će stupiti na snagu kada tri zemlje informiraju Generalnog tajnika da ih prihvaćaju. U vezi s tim, potrebno je napomenuti da namjera tih amandmana mora biti proširenje prava garantirana Poveljom. Osim toga, dodatak na ovu odredbu predviđa da termin “amandman” također obuhvaća i dodavanje novih Članaka koji sadrže nova prava; ovo pitanje je pokrenuto na sastanku Charte-Tel komiteta.

144. Sa druge strane, amandmani na Dijelove III do VI neće stupiti na snagu dok ih ne usvoje sve Strane ugovornice revidirane Povelje.

145. Također je dogovoreno da zemlje članice Vijeća Evrope, koje nisu potpisnice ni Povelje ni revidirane Povelje, trebaju imati mogućnost učešća u radu na amandmanima na revidiranoj Povelji, ali da će o tome odlučivati Ministarski komitet kada započne procedura izrade amandmana.

Dio VI

146. Dio VI sadrži tekst završnih odredbi revidirane Povelje. On je modeliran u skladu sa završnim odredbama koje usvaja Ministarski komitet Vijeća Evrope za povelje koje se pripremaju unutar Organizacije, mada također reproducira i pojedine odredbe koje se pojavljuju u Dijelu VI Povelje.

Dodatak

Obim revidirane Evropske socijalne povelje u smislu zaštićenih osoba

147. Obim *ratione personae* Povelje je definiran u dodatku prema kome se Povelja odnosi na strance “samo ukoliko su državljani druge Strane ugovornice koji zakonito borave ili redovno rade na teritoriju dotične Strane ugovornice”.

Objašnjenje uz Dopunski protokol iz 1995. godine, koji predviđa sistem kolektivnih žalbi

Uvod

A. Pozadina

1. Ideja za uspostavu sistema kolektivnih žalbi za Evropsku socijalnu povelju, sličnu aranžmanima koji postoje u okviru Međunarodne organizacije rada (MOR) nije nova (vidi, na primjer, Preporuku 839 (1978.) Parlamentarne skupštine). Ona je oživljena u sklopu napora pokrenutih 1991. godine da se da novi zamah Povelji.

2. Uvođenje ovakvog sistema ima za cilj povećanje efikasnosti nadzornog mehanizma koji se zasniva isključivo na podnošenju vladinih izvještaja. Konkretno, ovaj sistem bi trebao povećati učešće rukovodstva i radnika i nevladinih organizacija (koje je već unaprijeđeno Protokolom kojim se usvajaju amandmani na Socijalnu povelju od 21. oktobra/listopada 1991. godine). Način na koji ovaj mehanizam u cjelini funkcionira se može samo unaprijediti većim interesom koji se očekuje od ovih tijela kada se radi o Povelji. Procedura predviđena Protokolom će također biti kraća nego procedura razmatranja izvještaja. Sistem kolektivnih žalbi se ima smatrati dodatkom na razmatranje vladinih izvještaja, koji, naravno, čine osnovni mehanizam nadzora nad implementacijom Povelje.

3. Komitet koji je osnovao Ministarski komitet u decembru/prosincu 1990. sa zadatkom da priredi prijedloge za reformiranje Povelje (Komitet o Evropskoj socijalnoj povelji, Charte-Rel), razmatrao je ovo pitanje od samog početka. Na svom drugom sastanku (22.-24. V, 1991.) odlučio je da uspostavi radnu grupu da izradi prijedloge o načinima uspostave sistema kolektivnih žalbi u skladu sa Poveljom, i o funkcioniranju takvog sistema. Radna grupa, koja se sastala 3. i 4. VII 1991. godine, podnijela je većinu svojih prijedloga u obliku nacrtu članaka za usvajanje u okviru protokola na Povelju. Dogovoreno je da će se svi ostali proceduralni detalji predvidjeti u poslovniku koji će izraditi tijelo nadležno za odlučivanje o prihvatljivosti žalbi (u ovom slučaju, Komitet neovisnih eksperata).

4. U svjetlu komentara podnesenih posebno od strane Komiteta neovisnih eksperata i međunarodnih organizacija poslodavaca i sindikata (UNICE i ETUC), Charte Rel komitet razmotrio je izvještaj radne grupe na svom trećem sastanku (3.-6. IX, 1991. godine) i usvojio nacrt članaka dopunskog protokola na Povelju. Ovaj nacrt je prosljeđen Ministarskom komitetu.

5. Imajući na umu odluku da se održi ministarska konferencija u Turinu, 21. i 22. X 1991., da označi tridesetu godišnjicu potpisivanja Evropske socijalne povelje, zamjenici ministara su se složili da razmatranje ovog nacrtu "trebaju nastaviti i Eksperti, na svom sastanku koji će se održati u Turinu 21. X 1991. godine ujutro, i na ministarskom sastanku u Turinu". U Završnoj rezoluciji konferencije, ministri su – nakon što su naglasili značaj, u cilju djelotvornosti i razvoja Povelje, najšireg mogućeg učešća rukovodstva i radnika, i navodeći da većina njih smatra da bi takvo učešće bilo

ojačano uvođenjem sistema kolektivnih žalbi –preporučili da Ministarski komitet “razmotri prvom prilikom nacrt protokola kojim se predviđa sistem kolektivnih žalbi, u cilju njegovog usvajanja i otvaranja za potpisivanje.”

6. U međuvremenu, Parlamentarna skupština je usvojila Preporuku 1168 (1991. god.). Dodatak na ovu preporuku je sadržavao novi članak 25bis o proceduri kolektivne žalbe (vidi također Rezoluciju 967 (1991)).

7. Komitet Charte-Rel se ponovno prihvatio razmatranja nacrta protokola na svom četvrtom sastanku (3.-6. II 1992. god.), nakon kojeg je odlučio da uspostavi novu radnu grupu, koja se sastala 30. i 31. III 1992. godine. Komitet je finalizirao tekst nacrta protokola na svom petom sastanku (18. – 20. V 1992. godine) i odlučio da ga proslijedi Ministarskom komitetu na usvajanje.

8. Nakon obavljenih konzultacija sa Komitetom neovisnih eksperata i Parlamentarnom skupštinom, Ministarski komitet je usvojio tekst protokola 22. juna/lipnja 1995. godine, i otvorio ga za potpisivanje 9. novembra/studenog 1995. godine.

B. Opća struktura Dopunskog protokola

9. Struktura Protokola je jednostavna. U osnovi, daje se odgovor na dva pitanja: tko? kako? Tko može podnijeti žalbe i tko ih razmatra? Koji postupak se primjenjuje?

10. Slijedeće organizacije mogu dostaviti žalbe, ponekad ograničene određenim uvjetima: međunarodne i domaće organizacije poslodavaca i sindikati i druge međunarodne i domaće nevladine organizacije (u slučaju domaćih NGO, potrebno je da posjeduju deklaraciju od strane dotične države kojom im se priznaje to pravo).

11. Žalbu prvo razmatra Komitet neovisnih eksperata koji, nakon što utvrdi njenu prihvatljivost, razmatra objašnjenja i informacije obje strane, kao i sva zapažanja koja dostave Strane ugovornice Protokola, odnosno bilo koje međunarodne organizacije poslodavaca ili sindikati navedeni u stavu 2 Članak 27 Povelje. Komitet potom priprema izvještaj koji sadrži, posebno, zaključke o tome da li je dotična država ispoštovala Povelju. Ovaj se izvještaj dostavlja, između ostalog, Ministarskom komitetu, i stavlja na uvid javnosti najkasnije četiri mjeseca nakon toga. Na osnovu ovog izvještaja, Ministarski komitet usvaja rezoluciju i, ako su zaključci Komiteta neovisnih ministara negativni, upućuje preporuku odnosnoj državi. Ovaj drugi treba dostaviti informacije o poduzetim mjerama za poštivanje preporuke Ministarskog komiteta u svom narednom izvještaju Generalnom tajniku, shodno Članku 21 Povelje.

Komentari

Preambula

12. Preambula daje osnovne razloge zašto su zemlje članice Vijeća Evrope odlučiti usvojiti ovaj Protokol, i cilj koji žele ostvariti.

13. U drugom stavu, termin “nove mjere” naglašava činjenicu da su unaprjeđenja već učinjena u obliku prvog Dopunskog protokola (5. V 1988. godine), Protokola koji je amandman na Socijalnu povelju (21. X 1991. godine) i izmjena sistema vladinih izvještaja (Odluka Zamjenika ministara od 25. IX 1992. godine, 479 sastanak, stavka 25).

14. Zadnji stav preambule se implicitno pozivan a Završnu rezoluciju Turinske konferencije (vidi stav 5 gore u tekstu) i također izričito spominje nevladine organizacije osim organizacija rukovodstva i radnika.

Članak 1

15. Osnovna svrha ovog člana je da navede organizacije koje imaju pravo podnošenja žalbi isključivo na osnovu činjenice da je ovaj Protokol na snazi vis-à-vis odnosne države. U uvodnoj rečenici, uspostavlja se princip priznavanja ovog prava od strane Zemalja ugovornica, i ukratko opisuje obim žalbe.

16. Odnosne organizacije su navedene u tri odvojena stava.

a. Međunarodne organizacije poslodavaca i sindikata

17. Ovo se odnosi na organizacije koje učestvuju u radu Vladinog komiteta, u skladu sa stavom 2 Članka 27 Povelje;

b. Ostale međunarodne nevladine organizacije (MNVO)

18. Na osnovu gore spomenutog stava 2 Članka 27 Povelje, ove druge organizacije također imaju pravo učestvovati u radu Vladinog komiteta. Činjenica da su spomenute u Protokolu naglašava originalnost Evropske socijalne povelje u odnosu na druge ekvivalentne međunarodne sisteme. U stvari, nekoliko odredbi Povelje ne bavi se isključivo poljem rada i ne potpadaju pod izravnu nadležnost rukovodstva i rada. U vezi s tim, potrebno je spomenuti da u Protokolu kojim se usvajaju amandmani, novi stav 2 Članka 23 predviđa posebne aranžmane za obavještanje ovih organizacija.

19. Ipak, za razliku od aranžmana za međunarodne organizacije poslodavaca i sindikate, sama referenca na stav 2 Članka 27 nije se smatrala dovoljnom u slučaju MNVO. Stoga, da bi imala pravo podnositi žalbe, jedna MNVO mora ne samo imati konzultativni status kod Vijeća Evrope, nego se mora pojaviti na posebnoj listi.

20. Tu listu pravi Vladin komitet, na osnovu slijedeće procedure koju propisuje Ministarski komitet (odluka od 22. VI 1995. godine.):

– MNGO koje imaju konzultativni status kod Vijeća Evrope i smatraju se posebno kompetentnim u odnosu na bilo koje od pitanja koje regulira Povelja,

pozvane su izraziti svoju želju da ih se uključi na posebnu listu MNVO koje imaju pravo podnositi žalbe;

- uz svaki zahtjev trebaju se dostaviti detalji i tačna dokumentacija, čiji je cilj da posebno pokažu da ta MNVO ima pristup autoritativnim izvorima informacija, i da je u stanju dati potrebne verifikacije, dobiti odgovarajuća pravna mišljenja, itd., u cilju izrade dosjea žalbe koji zadovoljava osnovne zahtjeve pouzdanosti;

- svi zahtjevi se upućuju Vladinom komitetu, zajedno sa mišljenjem Generalnog tajnika koje odražava stepen interesa i učešća koji su pokazale MNVO u svom uobičajenom radu sa Vijećem Evrope;

- zahtjev se smatra prihvaćenim od strane Vladinog komiteta, osim kada je odbijen glasanjem, i to prostom većinom danih glasova;

- uključivanje na posebnu listu se smatra važećim za period od četiri godine, nakon kojeg vremena ističe, osim ako organizacija podnese zahtjev za obnavljanje u periodu od šest mjeseci prije datuma isticanja. Gore opisana procedura primjenjuje se i na zahtjeve za obnovu statusa.

21. Uključivanje MNVO na ovu listu ne oslobađa Komitet neovisnih eksperata u njihovom razmatranju prihvatljivosti žalbe od obaveze da utvrde da žalba stvarno spada u područje za koje se odnosna MNVO smatra posebno kompetentnom (vidi stav 29 dalje u tekstu).

c. Nacionalne organizacije poslodavaca i sindikati

22. U skladu sa navedenim u stavu 1 Članka 23 Povelje, svaka Strana ugovornica mora dostaviti kopiju svog izvještaja određenim svojim nacionalnim organizacijama poslodavaca i sindikatima. Uobičajeno je da organizacije ove vrste trebaju imati pravo da podnesu žalbe, jer su one vrlo dobro informirane o situaciji u svojoj zemlji. Iz ovog razloga, priređivači Protokola su smatrali da bi bilo pogrešno ograničiti ovo pravo na nacionalne organizacije navedene u Članku 23 (to jest, one koje su članice međunarodnih organizacija navedenih u stavu 2 Članka 27).

23. Da bi se osiguralo efikasno funkcioniranje procedure predviđene Protokolom i s obzirom na veliki broj broja sindikata koji djeluju u pojedinim državama, smatralo se neophodnim da se predvidi da organizacije moraju biti "reprezentativne". Komitet neovisnih eksperata će prosuditi da li organizacija zadovoljava ovaj kriterij kada ispituje da li je žalba prihvatljiva, u svjetlu informacija i zapažanja koja dostave država i dotična organizacija (vidi Članak 6). U nedostatku bilo kakvih kriterija na nacionalnoj razini, u obzir se trebaju uzeti faktori poput broja članova i stvarne uloge organizacije u nacionalnim pregovorima.

24. Također se predviđa da, da bi bila prihvatljiva, žalba mora biti dostavljena od strane domaće organizacije koja se nalazi unutar jurisdikcije dotične Strane ugovornice.

Članak 2

25. Povelja se ne poziva specifično na domaće nevladine organizacije (NVO) osim organizacija poslodavaca i sindikata. Ipak, iz istih razloga koji su navedeni u odnosu na međunarodne nevladine organizacije (stav 18) i nacionalne organizacije poslodavaca i sindikata (stav 22), smatralo se da i ove domaće NVO trebaju imati pravo da podnose žalbe. Međutim, priznavanje ovog prava nije obavezno za Strane ugovornice ovog Protokola, nego opcionalno: NVO mogu podnositi žalbe na državu samo ukoliko im je ta država prethodno izdala deklaraciju kojim priznaje da ta NVO ima pravo da to učini. Osim toga, u skladu sa stavom 2, ova deklaracija se može davati za određeno vremensko razdoblje.

26. Sa istim ciljem očuvanja efikasnosti mehanizma razmatranja kolektivnih žalbi, NVO su podložne istim uvjetima koji su predviđeni za međunarodne nevladine organizacije i nacionalne organizacije poslodavaca i sindikate: moraju biti "reprezentativne" i posebno "kvalificirane" za pitanja obuhvaćena Poveljom. Komitet neovisnih eksperata će prosuditi da li su ovi kriteriji ispoštovani prilikom ispitivanja da li je žalba prihvatljiva u svjetlu informacija koje su dostavile obje strane (vidi Članak 6 i stav 23 gore u tekstu). Kao i u slučaju MNVO (vidi stav 21 gore i stav 29 dalje u tekstu), Komitet treba utvrditi da žalba stvarno spada u područje za koje je dotična NVO posebno kompetentna.

27. Kao što je slučaj i sa nacionalnim organizacijama poslodavaca i sindikata, NVO moraju potpadati pod jurisdikciju države protiv koje podnose žalbu.

28. Uvažavajući odredbe prethodna dva stava, kada neka država pruži deklaraciju na osnovu ovog Članka, ona priznaje pravo svih NVO unutar svoje jurisdikcije da podnose žalbe bez, na primjer, pravljenja nacionalne liste. Slično tomu, ona ne može ograničiti ovo pravo na određene članke ili stavove Povelje.

Članak 3

29. Ovaj članak predviđa da međunarodne i domaće nevladine organizacije mogu podnositi žalbe samo u odnosu na pitanja za koja im je priznata posebna kompetentnost.

Članak 4

30. Ovaj članak navodi tri uvjeta prihvatljivosti koja se smatraju dovoljno važnima da bi bila posebno navedena u odvojenim člancima Protokola. Ovi uvjeti dopunjavaju uvjete iskazane u Člancima 1 i 2, koji specificiraju organizacije koje imaju pravo podnositi žalbe.

31. Kako je navedeno u stavu 3 gore, Komitet neovisnih eksperata može propisati uvjete kojima se regulira prihvatljivost žalbi u svom poslovniku. On mora uzeti u obzir činjenicu da je na pregovorima unutar Charte-Rel komiteta dogovoreno slijedeće:

– žalba se može proglasiti prihvatljivom čak i ako je sličan slučaj već podnesen drugom nacionalnom ili međunarodnom tijelu;

- činjenica da se suština žalbe razmatrala u sastavu “uobičajene” procedure vladinog izvještavanja ne predstavlja sama po sebi prepreku prihvatljivosti žalbe. Dogovoreno je da se Komitetu neovisnih ministara mogući dovoljna margina slobode u ovom području;
- zbog njihove “kolektivne” prirode, žalbe mogu pokrenuti samo pitanje neslaganja zakona ili prakse države sa nekom odredbom Povelje. Individualne situacije se ne mogu podnositi.

Članak 5

32. Ovaj Članak ne predstavlja osnovu za neke komentare, ali se ipak mogu dati dvije općenite napomene.

33. Prilog “odmah” podvlači da je jedna od prednosti nove procedure njena brzina. Ovaj se komentar također odnosi na Članke 6 i 7, kojima se poziva Komitet neovisnih eksperata u nekoliko slučajeva da propiše rok za podnošenje informacija i objašnjenja.

34. Dogovoreno je da kada Komitet neovisnih eksperata poduzme radnje u skladu sa ovim Protokolom, njegovo članstvo će biti ono koje je navedeno u Člancima 25 i 26 Povelje, naime uz učešće predstavnika MOR-a.

Članak 6

35. Ovaj se članak bavi ocjenom prihvatljivosti žalbi. Moraju se razmotriti podnesci obje strane: odnosna država i organizacija koja je podnijela žalbu su pozvane od strane Komiteta neovisnih eksperata da podnesu informacije i zapažanja, i žalba se može proglasiti prihvatljivom samo ako je odnosna država imala mogućnost da pruži svoje argumente. Međutim, članak ne stavlja u obavezu Komitetu neovisnih eksperata da traži te informacije da bi mu dopustio da svojevrijedno odbije žalbu koja je očigledno neprihvatljiva.

Članak 7

36. Ovaj članak propisuje osnovne faze u razmatranju merituma žalbe. I opet, snažan naglasak se stavlja na činjenicu da se moraju ispitati podnesci obaju strana i na rezultat, odnosno potrebu djelovanja u razumnim vremenskim rokovima.

37. Stav 1 predviđa razliku između informacije i mogućnosti podnošenja komentara. Sve Strane ugovornice Povelje se obavještavaju da je neka žalba prihvatljiva (prva rečenica). Međutim (druga rečenica), samo Strane ugovornice Protokola mogu dostavljati komentare. Ove odredbe su odraz činjenice da praćenje žalbe može biti od interesa i za druge države, pored one koje se izravno tiče, uz to što predviđa da one države koje nisu pristale da budu obavezane Protokolom nemaju pravo podnositi komentare.

38. Stav 2 uzima u obzir ključnu ulogu koju imaju međunarodne organizacije poslodavaca i sindikati u mehanizmu supervizije koji je predviđen Poveljom, time što im daje mogućnost podnošenja zapažanja o žalbama koje podnesu druge organizacije.

39. Stav 3 omogućuje svakoj uključenoj strani da reagira na komentare druge strane.

40. Stavom 4 se odobrava Komitetu neovisnih eksperata da organizira pretrase sa predstavnicima dotične države i organizacije koja je podnijela žalbu. U odnosu na činjenicu da prethodni stavovi ovog Članka daju široke mogućnosti objema stranama da dostavljaju podneske, pretresi ove vrste se ne trebaju sistemski. Ovo je samo jedna opcija koja je na raspolaganju Komitetu neovisnih eksperata, koji je odgovoran za utvrđivanje, na osnovu raspoloživih informacija, da li je neophodno održati sastanak sa predstavnicima strana. Sastanci ovog tipa se također mogu organizirati na zahtjev jedne od strana.

Članak 8

41. Stav 1 odgovara završnoj fazi razmatranja o meritumu žalbe od strane Komiteta neovisnih eksperata. Komitet priprema izvještaj u kojemu posebnu ulogu ima njegova pravna ocjena žalbe. Ova odredba se mora čitati u svjetlu novog stava 2 Članka 24 Povelje (Članak 2 Protokola kojim se usvajaju amandmani na Povelju).

42. Stav 2 specificira kojim tijelima se izvještaj Komiteta neovisnih eksperata ima poslati, i propisuju pravila o njegovom objavljivanju.

43. U početku (prvi pod-stav), izvještaj, koji se upućuje Ministarskom komitetu, organizaciji koja je podnijela žalbu i Zemlji ugovornici Povelje, ostaje povjerljive prirode (vidi, *mutatis mutandis*, stav 2 Članka 31 Evropske konvencije o ljudskim pravima).

Pri tome treba imati na umu da je cijela procedura razmatranja žalbi povjerljiva. Nije se smatralo neophodnim da se ovo specificira u Protokolu pošto poslovnik Komiteta neovisnih eksperata već sadrži odredbu da će se njegove sjednice "održavati privatno. Svi radni dokumenti će se smatrati povjerljivima." Ovak, ovo ne znači potpuni nedostatak informacija. U skladu sa procedurom koja se koristi u okviru Evropske konvencije o ljudskim pravima, slijedeće stvari se mogu objaviti: činjenica da je dana organizacija uložila žalbu protiv dane države, osnovu žalbe i odluku u njenoj prihvatljivosti.

44. Nakon toga (drugi pod-stav), izvještaj se upućuje Parlamentarnoj skupštini i stavlja na uvid javnosti. Ovo se može desiti u dva različita momenta:

- bilo četiri mjeseca nakon što je izvještaj upućen Ministarskom komitetu;
- ili kada Ministarski komitet usvoji rezoluciju iz Članka 9, ukoliko se to desi prije isteka roka od četiri mjeseca.

Članak 9

45. Ovaj se članak bavi ulogom Ministarskog komiteta, koji odmah intervenira nakon Komiteta neovisnih eksperata.

46. Dužnosti Ministarskog komiteta su slične onima koje vrši kao nadzorni organ u procedurama uspostavljenim Poveljom.

Na osnovu izvještaja Komiteta neovisnih eksperata, Ministarski komitet usvaja rezoluciju, većinom danih glasova. Međutim, ukoliko su zaključci Komiteta neovisnih

eksperata negativni, Ministarski komitet mora usvojiti preporuku adresiranu na dotičnu državu. S obzirom na značaj ove odluke i u skladu sa novim pravilom uvedenim Protokolom kojim se usvajaju amandmani (Članak 5), potrebna je dvotrećinska većina danih glasova.

Ministarski komitet ne može pobiti pravnu ocjenu koju je dao Komitet neovisnih eksperata. Međutim, njegova odluka (rezolucija ili preporuka) se može zasnivati i na uvažavanju socijalne i ekonomske politike.

47. U odnosu na rezoluciju kao i na preporuke, Zemlje ugovornice Povelje imaju pravo da učestvuju u glasanju.

48. Komitet Charte-Rel je predvidio da Vladin komitet neće biti uključen u proceduru razmatranja žalbi, ali je Ministarski komitet odlučio, prije usvajanja Protokola, dodati drugi stav na ovaj članak, prema kojemu Ministarski komitet može odlučiti, kada izvještaj Komiteta neovisnih eksperata pokreće nova pitanja, i to dvotrećinskom većinom Zemalja ugovornica Povelje, da obavi konzultacije sa Vladinim komitetom.

Članak 10

49. Nakon što Ministarski komitet usvoji preporuke, mora se osigurati odgovarajuće praćenje. U skladu sa praksom usvojenom za druge mehanizme međunarodne supervizije (Evropska konvencija o ljudskim pravima, MOR, Komitet za ljudska prava, itd.), Članak 10 iziskuje da odnosne države dostave informacije o mjerama koje su poduzele da bi provele preporuku Ministarskog komiteta.

50. Ova informacija će se dati u "narednom izvještaju" koji dotična država podnosi Generalnom tajniku u skladu sa Člankom 21 Povelje. Drugim riječima, država ne može čekati vrijeme kada bi inače podnijela izvještaj o odredbi(ama) na koje se odnosi žalba; ona mora dostaviti tražene informacije u izvještaju koji prvi uslijedi nakon donošenja odluke Ministarskog komiteta.

Članak 11

51. U cijelom Protokolu, spominje se samo sama Povelja. Ovaj članak specificira da, ako je neka država također obavezana prvim Dopunskim protokolom (5. V 1988.), žalbe se mogu podnositi na osnovu članaka koje je usvojila.

52. Ako se u budućnosti usvoje neki novi protokoli na Povelju, oni moraju sadržavati odredbu koja specificira da se ovaj Protokol odnosi na članke tih drugih protokola koji su usvojeni.

Članak 12

53. Tokom pregovora, pojavilo se pitanje da li će sistem kolektivnih žalbi biti u potpunosti kompatibilan sa formulacijom dodataka na Povelju koji se odnosi na Dio III, a gdje je navedeno da "se podrazumijeva da Povelja sadrži pravne obaveze međunarodnog karaktera, čija je primjena podložna isključivo superviziji predviđenoj u njenom Dijelu IV."

54. Da bi se izbjegle bilo kakve nejasnoće, odlučeno je da se uključi ovaj Članak 12.

Članci 13 do 15

55. Ovi članci, koji sadrže završne odredbe Protokola, slijede model koji je usvojio Ministarski komitet Vijeća Evrope.